

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ДО ЗНО: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Будна Світлана Миколаївна,
методист Центру методичної та
аналітичної роботи

РЕГІОНАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ

«ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ,
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИПУСКНИКІВ В УМОВАХ
ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ»

- **Розроблений за ініціативи ДНіО фахівцями:**
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»,
ХНПУ імені Г.С.Сковороди, ХНУ імені
В.Н.Каразіна, КЗ «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія».
- **Ухвалений** рішенням колегії Департаменту
науки і освіти від 29 жовтня 2021 року.
- **Термін дії проєкту:** 2021/2022–2023/2024 н.р.

ЗНО-2021 в числах

Кількість учасників	2021	2020
Україна	244 334	152 047
Харківська область	15 758	11 202
ЗЗСО Харківської області	11 121	8 064

Не подолали поріг	2021	2020
Україна	31,0%	12,7%
Харківська область	25,4%	11,3%
ЗЗСО Харківської області	19,5%	7,2%

 регіональний освітній проект
підвищення якості й результативності загальноосвітньої
підготовки, конкурентоспроможності випускників в умовах
викликів сучасності»

Зважаючи на результати аналізу ЗНО – 2021, Департаментом науки і освіти при КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» було організовано діяльність **8-ми робочих предметних груп** за напрямками: українська мова та література, **математика**, історія, іноземні мови, географія, біологія, фізика, хімія (усього **62** особи). До складу цих груп увійшли фахівці ХНПУ імені Г.С.Сковороди, ХНУ імені В.Н. Каразіна, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», а також учителі закладів ЗСО, учні яких щороку показують високі результати ЗНО.

Регіональний освітній проєкт підвищення якості й результативності загальноосвітньої підготовки, конкурентоспроможності випускників в умовах викликів сучасності»

За результатами роботи предметних груп розроблено цей регіональний освітній проєкт.

- **Мета проєкту:** підвищення якості й результативності загальної середньої освіти, конкурентоспроможності, успішної самореалізації випускників ЗЗСО відповідно до їх освітніх потреб і можливостей.
- **Завдання:**
 - створити систему роботи в ЗЗСО, спрямовану на підвищення якості підготовки до ЗНО кожного учня, учениці на основі особистісних освітніх потреб;
 - підвищити якість навчання (у тому числі результатів ЗНО) шляхом застосування вчителями індивідуальних форм і змісту роботи з кожним учнем, ученицею на підставі виявлених прогалин у їх знаннях і компетентностях;
 - щорічно здійснювати моніторинг та ґрунтовний аналіз результатів ЗНО в ЗЗСО, визначати проблеми та чинники, які спричиняють низьку результативність навчальних досягнень учнів;
 - надавати адресну методичну допомогу вчителям щодо здійснення цілеспрямованої підготовки до ЗНО учнів 11-х класів з метою підвищення їх конкурентоспроможності в умовах викликів сучасності.

Організаційно-методичні заходи щодо реалізації проекту

№	Зміст роботи	Учасники	Термін	Відповідальні
1. Заходи обласного рівня				
1.1	Робота 8 предметних груп: аналіз результатів ЗНО, виявлення особливостей, утруднень учнів, напрацювання методичних рекомендацій та пропозицій щодо тематичних заходів із питань покращення підготовки учнів до ЗНО	ХАНО, заклади вищої освіти	Вересень- жовтень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», ХНПУ імені Г. С Сковороди, КЗ «Харківська гуманітарно- педагогічна академія»
1.2	Проведення навчально-методичних семінарів (вебінарів) або виїзних семінарів для вчителів української мови та літератури, математики, історії, іноземних мов, географії, біології, фізики, хімії з проблемних питань і навчальних тем ЗНО	Учителі ЗЗСО -	Жовтень- листопад 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	
1.3	Проведення тренінгів, майстер-класів для вчителів української мови та літератури, математики, історії, іноземних мов, географії, біології, фізики, хімії та керівників ТМО щодо організації роботи з підготовки учнів до ЗНО	Учителі ЗЗСО -	Лютий- березень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	

Організаційно-методичні заходи проєкту

1.4	Включення до освітніх програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників питань із підвищення якості освітнього процесу, забезпечення внутрішньої системи якості в закладах освіти, підготовки учнів до ЗНО	Директори, заступники директорів ЗЗСО, учителі-предметники	Щороку	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.5	Розробка та впровадження на курсах підвищення кваліфікації тематичних спецкурсів для вчителів-предметників: «Підготовка учнів до ЗНО: проблеми, виклики, перспективи», «Технологія інтерактивного навчання: як навчити учнів розв'язувати тести», «Стратегії підготовки учнів до ЗНО»	Учителі ЗЗСО	Щороку	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.6	Консультування з питань підготовки учнів до ЗНО	Заступники директорів ЗЗСО, учителі-предметники	За графіком консультацій	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.7	Моніторинг та аналіз результатів ЗНО випускників ЗЗСО Харківської області, окремо по кожній територіальній громаді, за кожним предметом.	Фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Серпень-вересень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Організаційно-методичні заходи проєкту

2. З а х о д и на рівні територіальних громад і районів м. Харкова

2.1	Ознайомлення вчителів із Програмами ЗНО (відповідно з кожного навчального предмета); Характеристиками сертифікаційних робіт ЗНО; Критеріїв оцінювання завдань відкритої форми з розгорнутою відповіддю сертифікаційних робіт ЗНО з української мови; математики; іноземних мов.	Учителі ЗЗСО	Серпень- вересень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	Керівники ТМО та ШМО
2.2	Проведення майстер-класів і тренінгів щодо підвищення рівня професійної компетентності вчителів, обмін добрими практиками, набуття практичних умінь та навичок із підготовки учнів до ЗНО.	Учителі ЗЗСО	Щороку	Керівники ТМО та ШМО
2.3	Надання допомоги окремим учням у виборі навчальних предметів для проходження ЗНО	Учні 11-х класів, учителі ЗЗСО	Вересень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	Керівники ЗЗСО, заступники з НВР
2.4	Роз'яснювальна робота з батьками учнів 11-х класів щодо необхідності системної підготовки до ЗНО	Батьки учнів 11-х класів, учителі ЗЗСО	Вересень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	Керівники ЗЗСО

Організаційно-методичні заходи проєкту

2.5	Організація різних форм підготовки учнів 11-х класів ЗЗСО до ЗНО у закладах загальної середньої освіти, надання індивідуальної навчальної допомоги випускникам відповідно до визначених напрямів та стану підготовленості кожного	Учні 11-х класів учителі ЗЗСО	Листопад– березень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	Керівники ЗЗСО, учителі 11-х класів ЗЗСО
2.6	Моніторинг та аналіз результатів ЗНО випускників у кожному ЗЗСО області, за підсумками якого – планування конкретних заходів щодо підвищення якості навчання.	Учителі 11-х класів ЗЗСО	Серпень 2021/2022 – 2023/2024 н.р.	Керівники ТМО, керівники ЗЗСО, заступники з НВР
2.7	Аналіз факторів, що впливають на результати ЗНО: кадровий склад учителів, умови навчання, у тому числі створення сучасної матеріально-технічної бази, наявність необхідного навчально-методичного забезпечення; форми роботи з учнями, що використовуються під час підготовки до ЗНО, їх ефективність тощо.	Учителі 11-х класів ЗЗСО	Щороку	Органи управління у сфері освіти ТГ, керівники ЗЗСО, заступники з НВР

Регіональний освітній проект

«Підвищення якості й результативності загальноосвітньої підготовки, конкурентоспроможності випускників в умовах викликів сучасності»

Очікувані результати:

1. Організація системної підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО з урахуванням стану сформованості компетентностей кожного учня, учениці, наявності прогалин у їхніх знаннях із конкретних навчальних предметів.
2. Створення в закладах загальної середньої освіти області ефективної системи підготовки учнів до ЗНО на основі співпраці із закладами вищої освіти.
3. Підвищення якості загальної середньої освіти та результатів зовнішнього незалежного оцінювання випускників ЗЗСО області.

Математика

Склад групи:

- Будна С.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (координатор групи).
- Бган Т.С., викладач КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.
- Жерновникова О.А., професор, завідувач кафедри математики ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, доктор педагогічних наук.
- Жовтоніжко І.М., доцент кафедри вищої математики та інформатики факультету математики і інформатики ХНУ імені В.Н.Каразіна, кандидат педагогічних наук.
- Кравченко З.І., доцент кафедри методики природничо-математичної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук.
- Перелюбська А.М., учитель математики Харківського ліцею №161 "Імпульс" Харківської міської ради Харківської області.
- Решетняк М.М., учитель математики Харківського ліцею №141 Харківської міської ради Харківської області.

Математика

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
на курсах підвищення кваліфікації для вчителів математики

Особливу увагу приділити темам
«Методичні аспекти розв'язування завдань з параметрами»,
«Підготовка учасників навчально-виховного процесу до
ЗНО та міжнародних порівняльних досліджень».

Впроваджувати спецкурси «Стратегія підготовки
учнів до ЗНО з математики двох рівнів» та
«Функціонально-графічний підхід до розв'язування
задач з параметром і модулем».

Математика

Керівникам територіальних методичних об'єднань (ТМО) та шкільних методичних об'єднань (ШМО)

На початку навчального року організовувати детальне опрацювання з учителями:

- Програми ЗНО для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти;
- Характеристики сертифікаційної роботи ЗНО;
- Критеріїв оцінювання завдань відкритої форми з розгорнутою відповіддю сертифікаційних робіт ЗНО;
- Офіційного звіту про проведення в 2021 році зовнішнього незалежно оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти.

Організовувати майстер-класи та тренінги, метою яких має бути підвищення рівня професійної компетентності вчителів, поглиблення теоретичних знань і набуття ними практичних умінь та навичок із підготовки учнів до ЗНО.

Математика

Учителям математики

Для повторення матеріалу використовувати систему елективних курсів, наприклад «Підготовка до ЗНО», авт. Апостолова Г.В.

Використовувати тренувальне тестування, розроблене фахівцями КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» за зразками сертифікаційних робіт ЗНО

Аналізувати результати тренувального тестування з метою виявлення прогалин у знаннях

Скласти плани проведення з кожним учнем (ученицею) корекційної роботи щодо усунення прогалин

Практикувати тестування як навчальний прийом та контрольну форму перевірки знань, умінь і навичок учнів. Для проведення онлайн-тестування можна використовувати добірки тестів ЗНО минулих років за темами <https://zno.osvita.ua/mathematics/tema.html>.

Приділити увагу завданням, у яких потрібно проаналізувати й зрозуміти інформацію, наведену в графічній формі, зіставити її з текстовою частиною умови завдання, побудувати відповідну математичну модель.

Для цього можна скористатись матеріалами, розробленими ХРЦЯО

<https://drive.google.com/file/d/13dQ3wzvq0rGJ2TRo3TLFCScn0xV1NpJV/view>

При роботі з учнями, котрі можуть показати високі результати навчання, приділяти увагу завданням які належать до завдань найвищого когнітивного рівня

На кожному уроці розвивати навички:

- усного рахунку та навчати раціоналізації обчислень;
- розв'язування найпростіших рівнянь і нерівностей.

Особливості ЗНО 2021/2022 н.р.

МАТЕМАТИКА

03 червня

Навчання

Рівень стандарту

Профільний рівень

Сертифікат для вступу
не потрібно
потрібно

Зошит – стандарт
ДПА – стандарт
ЗНО – не буде

Зошит – профільний
ДПА – профільний
ЗНО – не враховується

Зошит – профільний
ДПА – стандарт
ЗНО – профільний

Зошит – профільний
ДПА – профільний
ЗНО – профільний

ЗНО ДПА

на профільному
рівні

32 завдання

62 – максимальна кількість балів

результат 100 - 200

32 завдання

62 – максимальна кількість балів

оцінка 1-12

ЗАВДАННЯ

180_{хв}

ДПА

на рівні
стандарту

26 завдань

40 – максимальна кількість балів

оцінка 1-12

120_{хв}

